

Obsah

1. Úvod	
<i>(P. Ševčík)</i>	15
2. Patofyziologie akutní pooperační bolesti	
<i>(P. Ševčík)</i>	17
2.1 Obecné poznámky	17
2.2 Patofyziologie pooperační bolesti	18
2.2.1 Schéma vzniku reflexů při pooperační bolesti	18
2.2.2 Negativní působení pooperační bolesti na jednotlivé orgánové systémy	19
2.2.3 Psychické účinky pooperační bolesti	20
2.2.4 Pozdní následky nedostatečné pooperační analgezie	20
3. Faktory ovlivňující pooperační bolest	
<i>(P. Ševčík)</i>	23
4. Měření bolesti	
<i>(D. Bejšovec, T. Gabrhelík)</i>	25
4.1 Diagnostika bolesti	25
4.2 Měření bolesti	26
4.2.1 Neverbální metody hodnocení bolesti	26
4.2.2 Verbální metody hodnocení bolesti	27
4.2.3 Multidimenzionální metody hodnocení bolesti	28
5. Incidence a intenzita pooperační bolesti	
<i>(J. Málek)</i>	29
6. Pooperační analgezie	32
6.1 Nefarmakologické postupy <i>(J. Málek)</i>	32
6.2 Systémová farmakoterapie <i>(J. Málek)</i>	35
6.2.1 Způsoby podání	35
6.2.2 Používané látky	38
6.3 Lokoregionální metody analgezie <i>(D. Mach)</i>	54
6.3.1 Úvod	54
6.3.2 Lokální anestetika	55

6.3.3 Infiltrační analgezie	63
6.3.4 Neuroaxiální techniky v analgezi	64
6.3.5 Periferní blokády v analgezi	72
6.3.6 Speciální lokoregionální techniky v analgezi	80
6.4 Multimodální analgezie (<i>J. Málek</i>)	82
6.5 Preemptivní analgezie (<i>P. Ševčík</i>)	85
7. Doporučení pro jednotlivé typy operací u dospělých	87
7.1 Výkony s předpokládanou malou pooperační bolestí (<i>J. Málek</i>)	87
7.1.1 Předoperační opatření	87
7.1.2 Opatření prováděná v průběhu operačního výkonu	87
7.1.3 Opatření v pooperačním období	88
7.1.4 Alternativní možnosti	88
7.2 Výkony s předpokládanou střední pooperační bolestí (<i>M. Vojtíšková</i>)	88
7.2.1 Předoperační opatření	88
7.2.2 Opatření prováděná v průběhu operačního výkonu	89
7.2.3 Opatření v pooperačním období	90
7.2.4 Alternativní možnosti	90
7.3 Výkony s předpokládanou velkou pooperační bolestí (<i>I. Křikava</i>)	91
7.3.1 Úvod	91
7.3.2 Předoperační opatření	91
7.3.3 Opatření prováděná v průběhu operačního výkonu	92
7.3.4 Opatření v pooperačním období	94
7.3.5 Alternativní možnosti	94
8. Pooperační analgezie u dětí (<i>V. Mixa</i>)	97
8.1 Patofyziologie dětské bolesti	97
8.2 Farmakologické odlišnosti dětského věku	98
8.2.1 Aplikace perioperační analgezie dítěti	99
8.3 Systémová analgetika používaná v dětské perioperační péči	99
8.4 Regionální anestezie a analgezie	103
8.4.1 Anatomické a fyziologické odlišnosti dětského věku ve vztahu k regionální anestezii	103
8.4.2 Toxické komplikace	104
8.4.3 Alergická reakce na lokální anestetika	105
8.4.4 Epidurální anestezie	105
8.4.5 Subarachnoidální anestezie	107

8.4.6 Periferní nervové bloky	107
8.5 Taktika perioperační analgezie dětí	107
8.6 Monitorace kvality pooperační analgezie	108
8.7 Doporučení pro jednotlivé typy operací u dětí	112
8.7.1 Krátké operační výkony	112
8.7.2 Střední operační výkony	113
8.7.3 Velké operační výkony	114
9. Pooperační analgezie po císařském řezu a u kojících matek (<i>J. Málek</i>)	115
10. Pooperační analgezie u osob s chronickou bolestí dlouhodobě užívajících opioidy (<i>J. Lejško</i>)	117
10.1 Definice chronické bolesti (CHB)	117
10.2 Charakteristika nemocných s CHB	117
10.3 Současné postupy v léčbě CHB (ve vztahu k pooperační analgezii)	118
10.3.1 Farmakoterapie	118
10.3.2 Intervenční algeziologické postupy	118
10.4 Pooperační analgezie u nemocných léčených dlouhodobě opioidy	118
10.4.1 Specifické faktory opioidní léčby	119
10.4.2 Volba pooperační analgezie	120
11. Pooperační analgezie u geriatrických pacientů (<i>J. Lejško</i>)	126
12. Pooperační analgezie u ambulantních operací (<i>J. Málek, D. Mach</i>)	128
12.1 Zvláštnosti skupiny	128
12.2 Předoperační opatření	128
12.3 Opatření prováděná v průběhu operačního výkonu	129
12.4 Opatření v pooperačním období	129
13. Organizace léčby pooperační bolesti (<i>D. Bejšovec, T. Gabrhelík, V. Kubricht</i>)	130
13.1 Úvod a zařazení léčby pooperační bolesti do multioborové péče o pacienta	130
13.2 Cíle léčby pooperační bolesti	132

13.3 Základní pravidla léčby akutní pooperační bolesti	132
13.4 Koncept bolesti jako páté vitální funkce	134
13.5 Organizace léčby pooperační bolesti při zavedeném systému APS (Acute Pain Service)	135

14. Další perspektivy léčby pooperační bolesti

<i>(J. Málek)</i>	139
-----------------------------	-----

Přílohy	141
--------------------------	-----

Rejstřík	148
---------------------------	-----